

[Rager.]

Samfundet altsaa maa udrede. Dette vil i første Række mærkes, og endda stærkt, af Samfundet, i det Øjeblik der er Tale om Ekspropriationer til Gennemførelse af kommunale Planer, Færdselslinier, Nedrivning af gamle Kvarterer etc.; saa skal Samfundet nok faa at mærke, at man ved den Lovgivning, man har fulgt, ved den primitive Opfattelse af Ejendomsretten, som man har hævdet, har gjort Samfundet en meget daarlig Tjeneste, hvorimod man har gjort de enkelte øjeblikkelige Ejendomsbesiddere en god Tjeneste og givet dem en Kapital, for hvilken de ikke har udført noget Arbejde.

Det ærede Medlem Hr. Christmas Møller anerkendte — og det kan man jo heller ikke komme uden om —, at denne Lov tager Hensyn til de forretningsdrivende, men spurgte i den Forbindelse, om Regeringspartierne normale Interesse for de forretningsdrivende egentlig var saa stor, og rejste saa Spørgsmaalet om Brugsforeninger og frie Købmænd skattemæssigt set. Ja, jeg ved ikke, er Forholdet ikke det, at Skatte-lovene gælder for alle, saaledes at man betaler Skat af sin Indkomst? Hvis en Brugsforening fordeler det, der for den frie Købmand vilde være hans Overskud, blandt dem, der har aftaget Varer, saa er der jo intet Overskud tilbage, og hvis en fri Købmand, naar Aaret er gaaet, fordeler sit Overskud blandt dem, der har købt hos ham i Aarets Løb, i Forhold til deres Køb, saa vilde han jo heller ikke have noget at betale Skat af. Jeg tror ikke, man skal komme nærmere ind paa en Diskussion om disse to forskellige Former for Varefordeling, men jeg tror ikke, man kan stille det Krav til Lovgivningsmagten, at den skal gennemføre Særlovgivning vedrørende Brugsforeninger. I øvrigt er Forholdet dette, at langt de fleste finder deres Fordel ved at købe deres Varer hos den frie Købmand, og det er en Bevarelse af de frie Købmænds Mulighed for stadig at kunne betjene Kunderne paa den bedste og billigste Maade, vi tilstræber at underbygge ved et Forslag som det, der foreligger her i Dag.

I øvrigt er der jo langt ind i det ærede Medlem Hr. Christmas Møllers eget Parti en stor Sympati for dette Lovforslag. Et saa prominent Medlem af Partiet som Formanden for den borgerlige Fællesgruppe i Borgerrepræsentationen i København, Overretssagfører Johs. Vibe-Hastrup, har under 15. Februar til Indenrigsministeriet sendt den Skrivelse, der staar som Bilag 5; den er sendt paa Dansk Textil Unions Fælles-

udvalgs Vegne. Hr. Vibe-Hastrup ser saadan paa det, at

„det vil være til ubodelig Skade for adskillige københavnske handlende, saafremt der skal gives Ejendommenes Ejere Adgang til at foretage Opsigelser af Lejemaalene til Oktober Flyttedag d. A.“

Jeg mener, at det her er sagt meget stærkt, paa denne Branches Vegne i hvert Fald, at det vil være til ubodelig Skade. Det er Ord, som, naar Hr. Vibe-Hastrup har brugt dem, dog maa gøre et vist Indtryk paa hans Parallel her i Folketinget. Og Konsekvensen gøres saadan op, at

„for adskillige handlende vil dette betyde enten en Forhøjelse af Lejen, som deres Forretninger ikke vil kunne bære, eller at de maa opgive at drive Forretning paa det Sted, hvor de hidtil har gjort det, og hvor de har oparbejdet deres Livserhverv.“

Det ærede Medlem omtalte, hvorledes man eventuelt kunde tænke sig en Ordning med en længere Opsigelse. Jeg tror nu ikke, dette vil blive tilfredsstillende, og naar det ærede Medlem faar gjort sig bekendt med, hvorledes man i Frankrig og i England har set paa disse Forhold, og naar han faar overvejet, hvor Ejendomsretten beror til den *goodwill*, der ligger i en oparbejdet Forretning, saa er det jo ogsaa muligt, der vil kunne ske en Ændring i Synspunktet.

Det er fremført som et Argument imod denne Lov, at det efterhaanden er saa faa Lejemaal, der inddrages under Loven, i Forhold til samtlige Lejemaal. Ja, det er en Konsekvens af den Taktik, der stadig har været benyttet af de to Oppositionspartier under Behandlingen her i Salen af Huslejelovgivningen. Man har, hver Gang disse Love har været til Behandling, forsøgt at beskære dem det mest mulige, indskrænket dem til efterhaanden at omfatte færre og færre Lejligheder og Lokaler, for derefter, naar et Forslag næste Gang kom til Behandling, at sige: Ja, men nu er det jo saa faa, saa nu er der ingen Grund til længere at beskytte dette lille Antal, eller: ja, der bliver jo i Virkeligheden ganske abnorme Forhold, for i samme Gade ligger der nogle, der er beskyttet, og nogle, der ikke er beskyttet. Men den Omstændighed, at Oppositionspartierne paa nogle Omraader eller paa Dele inden for et Omraade har gjort noget forkert, kan for mig ikke være et Bevis for, at man skal fremture i lignende Daar-skaber.